

Nr 20.

Ankom till Riksdagens kansli den 8 maj 1913 kl. 4 e. m.

Första kammarens andra tillfälliga utskotts utlåtande nr 20, i anledning av väckt motion om skrivelse till Kungl. Maj:t angående undersökning rörande reglering av Mälarens vattenstånd genom en kanal från Bällstaviken till Brunnsviken.

Uti en inom Andra kammaren av herr Åkerlund m. fl. väckt motion, nr 101, hemställa motionärerna, att Riksdagen måtte besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om åtgärder för undersökning, huruvida och till vilken grad en reglering av Mälarens vattenstånd med teknisk och ekonomisk fördel skulle kunna åstadkommas genom en avlopps- och industrikanal av lämpliga dimensioner från Bällstaviken invid Sundbyberg genom Lötsjön och Råstasjön fram till Brunnsviken samt genom en utvidgning av utloppet härifrån och till Lilla Värtan. *Motionen.*

På hemställan av sitt tredje tillfälliga utskott, till vilket motionen hänvisats, har Andra kammaren i anledning av motionen för sin del beslutat att i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, det Kungl. Maj:t, vid den vidare utredning och behandling av frågan om Mälarens reglering, som genom statsmakternas åtgöranden kunna ifrågakomma, täcktes taga i övervägande, i vad mån denna reglering med teknisk och ekonomisk fördel skulle kunna befordras även genom en avlopps- och industrikanal från Bällstaviken genom Lötsjön och Råstasjön till Brunnsviken samt genom utvidgning av utloppet från denna sistnämnda vik till Lilla Värtan. *Andra kammarens beslut.*

Första kammaren, som därefter delgivits medkammarens beslut, har remitterat ärendet till förberedande behandling av sitt andra tillfälliga utskott.

Angående motionärernas motivering och vad Andra kammarens utskott till stöd för sin hemställan anfört tillåter sig utskottet hänvisa till Andra kammarens tredje tillfälliga utskotts utlåtande nr 9.

*Utskottets
yttrande.*

Den av motionärerna ifrågasatta kanalen från Ballstaviken till Brunnsviken skulle enligt utskottets förmenande säkerligen vara förenad med stora lokala fördelar i sanitärt avseende, genom att de under nuvarande förhållanden stillastående och osunda vattenmassorna i Ulvsundasjön, Ballstaviken, Löt- och Råstasjöarna samt Järvaån skulle få ett lämpligt avlopp och ersättas med friskt mälarvatten. Detta är sedan länge ett allmänt önskemål bland ortsbefolkningen. Dessutom skulle en sådan kanal, om den erhöile tillräckligt stora dimensioner, vara av betydelse för sjöfarten. Skulle prämtrafik i större utsträckning kunna anordnas i kanalen, vore det även möjligt, att i närheten av kanalen kunde uppstå industriella anläggningar. En annan fördel vore, att genom den föreslagna kanalen en del sankmarker skulle kunna torrläggas.

Motionärerna hava nu tänkt sig, att den för ortsbefolkningen så betydelsefulla kanalen skulle kunna komma till stånd i samband med lösningen av Mälarens regleringsfråga.

Av de utav majoren Fr. Enblom framställda olika förslagen till en kanal från Ballstaviken till Brunnsviken synas endast de båda större och dyrbarare förslagen eller »Kanal för sjöfart» och »Kanal för Mälarens reglering» äga någon betydelse såsom avledare av Mälarens vatten.

Enligt det förstnämnda förslaget skulle den genom kanalen framrinnande vattenmängden vid flod och 0,7 m. höjdskillnad mellan Mälaren och Saltsjön bliva 37 kbm. i sekunden och vid 0,3 m. höjdskillnad omkring 22 kbm. i sekunden. Då emellertid en reglering av Mälarens vattenstånd skulle erfordra, att ej mindre än 800 kbm. vatten avbördas i sekunden, synes gagnet av den nu ifrågavarande kanalen för Mälarens reglering vara allt för obetydligt.

Det andra förslaget åter eller »Kanal för Mälarens reglering» skulle däremot äga stor betydelse såsom vattenavledare, men är detta förslag däremot ägnat att väcka betänkligheter. Realiserandet av detta förslag skulle nämligen enligt majoren Enbloms beräkningar kosta över 6,500,000 kronor. Vidare skulle vattenhastigheten i kanalen särskilt vid högflod vara för stor för att trafiken i kanalen skulle kunna obehindrat försiggå.

Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen har ock i sitt utlåtande förklarat, att detta förslag skulle betinga så ansevärliga kostnader, att styrelsen för sin del vore av den bestämda åsikten, att en dylik lösning av regleringsproblemet icke kunde ifrågakomma.

Då utskottet sålunda ifrågasätter lämpligheten av reglering av Mälarens vattenstånd genom den föreslagna kanalen från Bällstaviken till Brunnsviken, anser sig utskottet icke böra förorda den av motionärerna önskade utredningen. Skulle Kungl. Maj:t däremot anse en utredning rörande kanalen vara erforderlig med avseende å bangårdsanläggningarna vid Frösunda eller med hänsyn till statens intresse såsom markägare, läser Kungl. Maj:t själv föranstalta om en sådan utredning genom vederbörande ämbetsmyndighet.

Med stöd av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

att Första kammaren icke måtte biträda Andra kammarens i ärendet fattade beslut.

Stockholm den 8 maj 1913.

På utskottets vägnar:

FABIAN DE GEER.

Vid ärendets slutbehandling inom utskottet hava närvarit herrar friherre *Fabian De Geer*, *Danström*, *Rosén*, *Steffen*, *Pettersson*, *Klefbeck* och friherre *Hermelin*.
